

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 7P/40/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6815204087
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2015:6815204087.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca, samosudcom JUDr. Ľubomírom Šablom, vo veci starostlivosti o mal. K. R., O.. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa matky E. R., O.. XX.XX.XXXX, V. U. B. XX a otca neuvedeného, v konaní začatom na návrh strýka Y. R., O.. XX.XX.XXXX, Z. V. E., P. F. T. XXX/X, Z. Č. V. U. O. Y. G. - D. o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a v konaní začatom na návrh matky o úpravu práv a povinností rodiča k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

Návrh matky na zverenie maloletej K. R., O.. XX.XX.XXXX do jej osobnej starostlivosti zamieťa.

Súd zveruje maloletú K. R., O.. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti jej strýka Y. R., O.. XX.XX.XXXX, Z. V. E., P. F. T. XXX/X, Z. Č. V. U. Y. G. - D..

Strýko maloletého dieťaťa je povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonáva rodič. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Matka maloletého dieťaťa je povinná prispievať na výživu maloletej K. R., O.. XX.XX.XXXX mesačne výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neploleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám strýka maloletého dieťaťa Y.R. R., O.. XX.XX.XXXX, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným súdu dňa 11.06.2015 strýko maloletej Y. R., O.. XX.XX.XXXX žiadal zveriť maloletú K. R., O.. XX.XX.XXXX do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh odôvodnil tým, že maloletá bola zverená rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. RA - 1P 30/02-28 zo dňa 12.08.2005 do náhradnej osobnej starostlivosti jej starej matky (matky strýka) K. R., O.. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, preto sa on chce osobne starať o svoju neter. Ďalej uviedol, že býva u svojho otca Y. R., kde od útleho detstva vyrastala aj maloletá, ktorá je citovo naviazaná na navrhovateľa, jeho priateľku Y. Y. a jeho otca. Matka maloletej nebola u nich od narodenia maloletej skoro nikdy. Najskôr bývala s druhom v V., potom u sestry v U. a v čase podania návrhu nebol jej pobyt navrhovateľovi známy. Matka má s maloletou dobrý vzťah, maloletá ju rešpektuje, ale nechce, aby sa o ňu starala. Na záver strýko maloletej uviedol, že jeho otec je invalidný dôchodca, a preto ostáva na ňom, aby sa mal kto starať o maloletú, keďže nemá otca.

Návrhom doručeným súdu dňa 22.07.2015 matka maloletej žiadala upraviť rodičovské práva a povinnosti k maloletej K. R., O.. XX.X.XXXX tak, aby bola zverená do jej osobnej starostlivosti. Návrh odôvodnila tým, že maloletá bola zverená rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota do náhradnej osobnej starostlivosti jej starej matky (matky matky maloletej), ktorá zomrela dňa 18.05.2015. Strýko maloletej Y. R. si podal návrh na zverenie maloletej do jeho náhradnej osobnej starostlivosti, avšak maloletá je už mesiac u nej. Maloletú si zobrala k sebe, lebo sa už nechce vrátiť do osady v U. Y. G.Ú., chce zostať bývať u nej. Ohľadne svojich pomerov matka uviedla, že býva s R. Ž.C., O.. XX.XX.XXXX v rodinnom dome, ktorý má kuchyňu, kúpeľňu a dve izby. Maloletá má svoju izbu, kde má posteľ. Matka ďalej uviedla, že jej zakúpila oblečenie. Mal. K. vyjadrila pranie bývať s ňou.

Predbežným opatrením č. k. 5P/65/2015 - 7 zo dňa 28.07.2015 tunajší súd dočasne zveril maloletú do starostlivosti matky.

Súd uznesením č. k. 7P/40/2015-22 zo dňa 15.10.2015 spojil na spoločné konanie vec zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti jej strýka s vecou úpravy rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu (pôvodne vedenou na tunajšom súde pod sp. zn. 5P/65/2015).

Strýko maloletej v písomnom vyjadrení k návrhu matky uviedol, že nie je pravdou, že maloletá býva u matky v U. B.. Po smrti starej matky je maloletá v jeho sústavnej starostlivosti, býva spolu s ním v U. Y. G., odkiaľ dochádza do školy. Maloletá s matkou bývať nechce, odmieta ju. On sa v škole informuje o prospechu a správaní mal. K.. Všetky veci (oblečenie, školské potreby), ktoré potrebuje, jej zakúpil on. Veci do školy má v poriadku, chodí čisto oblečená a upravená. Nemá žiadne neospravedlnené hodiny.

Na pojednávaní konanom dňa 26.11.2015 pri svojom výsluchu maloletá uviedla, že sa v prítomnosti jej matky necíti dobre. Matka, keď ju vidí, sa jej vyhýba, nespráva sa ako matka, ani sa spolu nerozprávajú, ani nezdravia. Keď ju pýtala, aby jej vybavila občiansky preukaz, nebola ochotná to urobiť. Maloletá uviedla, že bývala u matky a jej druhá asi mesiac, avšak len preto, že nemala možnosť odísť z ich domácnosti, nechcela tam však byť. Preto odišla, až keď prišiel po ňu jej strýko spolu s tetou a starým otcom. Matka s druhom sa jej vyhrážali, že ak odíde, nemá si robiť žiadne nároky, nemá sa už vracieť. Nevnímala danú situáciu tak, že by tým matka a jej druh sledovali jej zotrvanie v ich domácnosti. Ďalej uviedla, že svoju matku vníma ako cudziu osobu. Bližší jej je strýko, ktorého vníma ako brata. Svoju starú matku považovala za svoju matku. Na otázku súdu, či sa niekedy s matkou alebo starou matkou rozprávala o dôvodoch, ktoré viedli k jej zvereniu do náhradnej osobnej starostlivosti jej starej matky, maloletá uviedla, že podľa nej sa jej matka vyhovárala, že nemá vytvorené pre ňu vhodné podmienky, nikdy o ňu neprejavovala skutočný záujem. Maloletá neverí tomu, že jej matka bola v ťaživej životnej situácii. Podľa maloletej si jej matka podala návrh na jej zverenie do jej osobnej starostlivosti iba kvôli peniazom, aj v škole, ktorú navštevuje, si bola pýtať nejaký papier, zrejme len preto, nikdy sa však nezaujímal o ňu a jej výsledky v škole. Keď si aj niečo od matky pýta, nekúpi jej to, nadáva jej, hovorí, že jej má na to dať peniaze strýko.

K tomu strýko maloletej na pojednávaní dňa 26.11.2015 pri svojom výsluchu uviedol, že to, čo vypovedala maloletá je pravda, od septembra bude maloletá navštevovať kadernícky a krajčírsky odbor v Revúcej, keď ju matka videla s triednou učiteľkou na ulici, nepozdravila ju, vyhýbala sa jej.

K tomu matka maloletej na pojednávaní dňa 26.11.2015 pri svojom výsluchu uviedla, že v pondelok 23.11.2015 sa bola hlásiť na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, stála na zastávke, avšak maloletú nevidela, preto s ňou neprišla do kontaktu. Ohľadne toho, čo maloletá uviedla, že by mala s druhom na ňu vyvíjať nátlak, aby zostala v ich domácnosti, keď odchádzala, len jej povedali, že keď bude tehotná a odíde, nech nechodí nazad. Matka nesúhlasila s návrhom strýka, aby bolo maloleté dieťa zverené do jeho náhradnej osobnej starostlivosti. So zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti jej matky súhlasila z dôvodu, že keď maloletú porodila, nebola schopná sa o ňu postarať. Nemala ani strechu nad hlavou, svojej matke však sľúbila, že ak by sa jej niečo stalo, o maloletú sa do budúcnosti postará. Ďalej uviedla, že v súčasnosti už nežije s druhom, ktorý sa pri zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky vyjadril, že nemá záujem o jej dieťa, v súčasnosti už žije s iným druhom, a to R. Ž., s ktorým žije už 11 rokov. Do smrti starej matky nežiadala súd o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a zverenie dieťaťa do jej osobnej starostlivosti, pretože so svojou matkou (starou matkou maloletej) nemala dobrý vzťah, často sa hádali, v posledných rokoch bola dosť chorá a

keď sa jej zhoršil zdravotný stav, nechcela jej priťažičť, nakoľko stará matka bola na maloletú zvyknutá. Matka uviedla, že maloletá jej chýbala, chodila ju cca 2 až 3-krát do mesiaca navštevovať, na častejšie návštevy nemala čas, keďže o rodinný dom a plodiny na dvore sa bolo treba starať. Na otázku súdu, či si matka nemyslí, že keby žiadala o zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti skôr, keď maloletá mala menej rokov a ľahšie by sa adaptovala na nové prostredie, ako aj by si vytvorila dobrý a pevnejší vzťah so svojou matkou, matka maloletej uviedla, že maloletá si zvykne, ani ona nebola 16 rokov v starostlivosti svojej matky, potom však bola u nej a nemala s tým problém. Ďalej uviedla, že na základe nariadeného predbežného opatrenia, ktorým bola maloletá zverená dočasne do jej starostlivosti bola v domácnosti strýka maloletej žiadať o maloletú v pondelok dňa 23.11.2015. Jej brat, t.j. strýko maloletej nebol doma, bol tam iba jej otec (starý otec maloletej). Tomu povedala, že má papier o tom, že maloletá musí ísť s ňou, na čo otec začal plakať a vyhadzovať ju. Ona sa preto otočila a odišla. Nechcela vec riešiť nútené, nakoľko jej otec má zdravotné problémy. Celkovo od nariadenia predbežného opatrenia bola v domácnosti strýka maloletej a jej starého otca asi päťkrát za účelom odovzdania maloletej, vždy jej ju však odmietli dať. Maloletá nebola v tom čase doma, zrejme bola v škole.

K tomu strýko maloletej uviedol, že nie je pravdou, že by matka k nim chodila preto, že by chcela vziať dcéru. Od pohrebu starej matky bola u nich asi 3 až 4-krát avšak preto, že prišla pozrieť starého otca maloletej, o maloletú nejavila záujem.

Na otázku súdu, keďže matka má aj ďalšie maloleté dieťa U. R., ktoré taktiež nie je v jej starostlivosti, či nemá záujem aj o neho sa osobne starať, matka uviedla, že maloletý bol u nich na návšteve, je v starostlivosti u inej pani, ktorá povedala, že ak by chcel u nich zostať, nemala by s tým problém, ona však zatiaľ návrh na jeho zverenie do jej starostlivosti nepodala, lebo má za to, že tam mu je lepšie, pretože tá pani ho chce dať vyštudovať. Na ďalšiu otázku súdu, prečo vzhľadom na vypovedané rešpektuje matka názor maloletého, ktorý je mladší ako mal. K. a názor maloletej K. na to, či chce byť v jej starostlivosti, nerešpektuje, matka uviedla, že strýko maloletej s priateľkou a jej starý otec navádzajú maloletú proti nej. Nie je pravdou, že by maloletá bola u nich mesiac nasilu, ona tam chcela byť. K tomu, že maloletá na pojednávaní pred súdom vypovedala, že u nich nechce byť, matka uviedla, že maloletá si vymýšľa, môže tvrdiť, čo chce.

Kolízny opatrovník na predmetnom pojednávaní s poukazom na vek maloletej a jej názor a dobu, ktorú strávila v doterajších podmienkach u strýka a jeho rodiny, napriek tomu, že matka má vytvorené vhodnejšie bytové podmienky pre maloletú navrhol, aby súd zveril maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti jej strýka a matku zaviazal platením výživného v minimálnom zákonnom rozsahu.

Súd v predmetnej veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu, a to úmrtným listom starej matky mal. dieťaťa, odpoveďou na lustráciu v Registri obyvateľov SR, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca z prešetrenia pomerov zo dňa 27.07.2015, správami príslušných štátnych orgánov o prešetrení osobných, zárobkových, majetkových a rodinných pomerov matky, strýka maloletého dieťaťa a maloletého dieťaťa, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca z prešetrenia pomerov zo dňa 20.11.2015, správou Základnej školy s materskou školou v Muráni zo dňa 06.11.2015, prehľadom známok maloletej na vysvedčeniach, vyjadrením Základnej školy s materskou školou v Muráni zo dňa 13.11.2015, spisom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. RA-1P/30/2002, najmä rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. RA-1P/30/02-28 zo dňa 26.07.2005 a výsluchom a vyjadreniami strýka, matky maloletej a kolízneho opatrovníka na pojednávaní dňa 26.11.2015.

Z vykonaného dokazovania súd zistil a mal za preukázané, že maloletá K. R., O.. XX.XX.XXXX pochádza z mimomanželského vzťahu matky E. R., O.. XX.XX.XXXX a otca neúvedeného. Rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota RA-1P/30/02-28 zo dňa 26.07.2005, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.08.2005, bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky K. R., O.. XX.XX.XXXX a matka maloletého dieťaťa bola zaviazaná prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 645,- Sk mesačne. Stará matka maloletej dňa 18.05.2015 zomrela, čím došlo k zániku náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle § 47 ods. 1 písm. c) zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine.

V čase zverenia maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky matka maloletej s týmto súhlasila, v podstate od narodenia dieťaťa žila neusporiadaným spôsobom života a často striedala miesta svojho pobytu, pričom v čase zverenia žila v Z. s druhom L. T., ktorý sa vyjadril, že nemá záujem

o dieťa. Stará matka vlastne od narodenia zabezpečovala výchovu a výživu maloletej. Maloletá bola na starú matku citovo naviazaná a mali vytvorený dobrý vzťah.

Matka maloletej nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, býva v spoločnej domácnosti so svojim druhom R. Ž., O.. XX.XX.XXXX, ktorý je starobný dôchodca. Spoločne obávajú rodinný dom, ktorý je v osobnom vlastníctve druhu matky. Dom pozostáva z kuchyne, špajze, sociálneho zariadenia a dvoch izieb, ktoré sú kompletne zariadené nábytkom. Hygiena bývania je na požadovanej úrovni. V domácnosti sa nachádzajú bežné elektrospotrebiče. Pri dome je priestranný dvor, na ktorom rodina pestuje rôzne plodiny. Druh matky súhlasí so zverením maloletej do starostlivosti matky, maloletá mu neprekáža. Matka maloletého dieťaťa je dlhodobo nezamestnaná, je len ťažko schopná samostatne pracovať. Jej príjem tvorí dávka v hmotnej núdzi naposledy vo výške 197,50 Eur za mesiac október 2015. Okrem maloletej má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k mal. U. R., O.. XX.XX.XXXX, ktorý je zverený do náhradnej starostlivosti. Matka maloletej nevlastní žiadne motorové vozidlo.

Strýko maloletej Y. R., O.. XX.XX.XXXX, býva toho času družkou Y. Y., O.. XX.XX.XXXX, starým otcom maloletej Y. R. a maloletou v osade v U. Y. G.Ú., obývajú dve chatrče. Jednu má k dispozícii maloletá a starý otec a susednú obýva strýko maloletej (brat matky maloletej) a s družkou. Hospodária a stravujú sa spoločne. Každá z chatrčí pozostáva z jednej miestnosti, ktorá je kompletne zariadená nábytkom. V oboch sa nachádzajú postele, skrine na šatstvo, kachle na tuhé palivo a stôl so stoličkami. Zavedená je voda aj elektrina. Strýko maloletej uviedol, že má záujem postarať sa o maloletú, majú vytvorený veľmi dobrý vzťah, nakoľko bývala s nimi od malička a so starostlivosťou o ňu starej matke maloletej pomáhal. On s družkou deti nemajú, maloletú považujú ako za svoje dieťa. Strýko maloletej vlastní trvalé trávne porasty o výmere 2160 m² na parcele č. 2335/2, zapísané na liste vlastníctva č. XXX, okres E., katastrálne územie U. Y. G., poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 96,30 Eur mesačne.

Maloletá K. je žiačkou 7. ročníka Základnej školy s materskou školou v Muráni. O školské výsledky, ako aj o dochádzku a správanie maloletej v škole sa zaujíma strýko maloletej. S dochádzkou maloletej z U. Y. G. do školy nie je problém, chodí do školy pravidelne, mala vymeškaných k 06.11.2015 10 ospravedlnených vyučovacích hodín. V škole je nekonfliktná, ochotná pomôcť spolužiakom aj vyučujúcim. Voči dospelým vystupuje slušne, rešpektuje autoritu, je slušne vychovaná. V triede upozorňuje mladších spolužiakov, keď sa nesprávajú v súlade s normami. Do školy chodí čisto oblečená, upravená, nosí si desiatu, školské pomôcky a osobné veci drží v čistote a poriadku. Maloletá sa učí v rámci svojich schopností a má ambíciu študovať dvojročný odbor na strednej škole. Matka maloletej sa podľa vyjadrenia školy nikdy nezaujímalá o školské výsledky maloletej, prvý raz bola za triednou učiteľkou v októbri 2015 za účelom vydania potvrdenia o návšteve školy maloletou. Maloletá bola z jej návštevy v škole citovo rozrušená, pred triednou učiteľkou sa vyjadrila v tom zmysle, že s matkou bývať nechce a nebude. Preto podľa názoru triednej učiteľky a zároveň aj výchovnej poradkyne by nebolo vhodné meniť rodinné prostredie maloletej. Vyjadrila presvedčenie, že zmena prostredia by ohrozila aj výchovno-vzdelávacie výsledky maloletej a aj jej plány do budúcnosti. Maloletá pri prešetrení pomerov kolíznym opatrovníkom ako aj pred súdom na pojednávaní deklarovala vôľu zostať bývať o svojho strýka, spolu s jeho priateľkou sa o ňu starali, aj keď žila ešte stará matka. Má s nimi veľmi dobrý vzťah. Má rada aj svojho starého otca, nechce ho opustiť. S matkou nemá vytvorený taký dobrý vzťah.

Na základe vykonaného dokazovania a v súlade s nižšie citovanou právnou úpravou súd dospel k nasledovným právnym záverom:

Podľa § 47 ods. 1 písm. c) zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení (ďalej aj „ZR“), náhradná osobná starostlivosť zaniká smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 44 ods. 1 ZR náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba naväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 44 ods. 2 ZR náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

Podľa § 44 ods. 3 písm. a) ZR náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“).

Podľa § 44 ods. 4 ZR súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 1 ZR, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 ZR pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 ZR v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 ZR osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 6 ZR rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Keďže stará matka maloletého dieťaťa ako osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti zomrela, v zmysle § 47 ods. 1 písm. c) ZR zanikla aj táto náhradná osobná starostlivosť, čím rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. RA-1P/30/02-28 zo dňa 26.07.2005 stratil právnu účinnosť priamo zo zákona. Preto bolo potrebné vzhľadom na viaceré osoby, ktoré prejavili záujem o osobnú starostlivosť o maloleté dieťa rozhodnúť, či súd mal dieťa zveriť do osobnej starostlivosti matky, alebo do náhradnej osobnej starostlivosti strýka maloletého dieťaťa.

Pri tomto rozhodovaní si bol súd vedomý, že vo všeobecnosti, ak má jeden z rodičov vytvorené podmienky na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, malo by byť toto dieťa zverené do jeho osobnej starostlivosti, čo vyplýva z ust. § 44 ods. 1 ZR. Ust. § 45 ods. 1 ZR však zároveň hovorí, že ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd má za to, že „záujem maloletého dieťaťa“ ako ústredný pojem celého zákona o rodine má prednosť pred zásadou vyjadrenou v ust. § 44 ods. 1 ZR. Podľa názoru súdu v situácii, keď mal. dieťa v podstate od narodenia bolo vychovávané v rodine starej matky mal. dieťaťa, tam si k jednotlivým jej členom (vrátane strýka) vytvorilo citové väzby a táto rodina zabezpečovala jeho vývinové potreby viac ako pätnásť rokov, dieťa má stabilné školské prostredie, ako aj rešpektujúci názor tohto mal. dieťaťa, ktoré svoju matku odmieta, považuje ju za cudziu osobu, matka o mal. dieťa do smrti starej matky neprejavovala záujem a mal. dieťa si želá zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti svojho strýka, v záujme zachovania doterajších väzieb na jeho rodinu po smrti starej matky a teda stability výchovného prostredia by bolo v tomto konkrétnom prípade v rozpore so záujmom mal. dieťaťa a nanajvýš nezmyselné trvať na absolútnom dodržaní zásady, že len ak rodič nedokáže osobnú starostlivosť o dieťa zabezpečiť, možno ho zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby. Vzhľadom na uvedené sa súd stotožnil so stanoviskom kolízneho opatrovníka, že napriek lepším bytovým podmienkam matky je vzhľadom na vyššie uvedené v záujme mal. dieťaťa jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti jeho strýka a návrh matky na zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti zamietol. Zároveň súd v zmysle § 45 ods. 3 ZR vymedzil strýkovi maloletej rozsah jeho práv a povinností vo vzťahu k mal. dieťaťu v zmysle § 45 ods. 4 ZR.

Podľa § 45 ods. 7 cit. zákona vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 cit. zákona súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 81 ods. 1 cit. zákona, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 65 ods. 1 zákona o rodine v platnom znení, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine v platnom znení, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým dieťa nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Pri rozhodovaní o určení výživného súd vychádzal z toho, že maloleté dieťa je zdravé, ako aj z jeho potrieb zodpovedajúcich jeho veku. Súd z prešetrenia pomerov matky však nezistil okrem dávky v hmotnej núdzi príjem, z ktorého by bola schopná platiť výživné nad zákonom určený minimálny rozsah a preto jej určil výživné na maloleté dieťa v minimálnom rozsahu vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Výšku výživného súd považuje za primeranú možnostiam a schopnostiam a majetkovým pomerom matky mal. dieťaťa.

Podľa § 151 ods. 1 veta prvá OSP o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Keďže žiadny z účastníkov si náhradu trov konania neuplatnil, súd o nej v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nerozhodoval.

Vzhľadom na uvedené a v súlade s citovanou právnou úpravou súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia tohto rozsudku cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP - musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované, podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Účastníci konania, ktorí sa po vyhlásení rozsudku výslovne vzdali práva odvolania proti nemu, toto právo nemajú.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.